

Haiti có vẻ là nơi phải hứng chịu quá nhiều hậu quả của các đợt hạn hán, nghèo khổ và thiên tai.

Và cũng như bao lần trước đây tại nước này, vào đúng lúc tình hình có vẻ đang tiến triển tốt hơn thì một thảm họa mới lại giáng xuống.

Trước khi bị phá hủy trong trận động đất hôm tháng Ba, dinh Tổng thống Haiti là tòa nhà đẹp nhất thủ đô Port-au-Prince.

Tòa nhà từng toát sự sang trọng, với kiến trúc hài hòa, là biểu tượng của những hãnh diện và thịnh vượng trước thảm họa tước đoạt niềm tin của gần 10 triệu dân này.

Tòa dinh này tọa lạc tại Champ de Mars, là quảng trường khổng lồ gần khu công nghiệp Port-au-Prince. Đây là trung tâm thành phố, nơi tập trung các tòa nhà hành chính và công sở tập

trung.

Dinh Tổng thống trước và sau động đất

Rất nhiều trong số đó, kể cả giáo đường, bệnh viện chính và trụ sở gìn giữ hòa bình của Liên Hiệp Quốc đều bị phá hủy trong trận động đất tồi tệ nhất xảy ra tại đất nước này trong hơn 200 năm nay.

Thiên tai

Hàng ngàn người được cho là đã thiệt mạng tại đây, và số người chết có thể còn lên cao hơn rất nhiều tại những khu vực chuồng gòn đó như Cite Soleil - nơi hàng chục ngàn người nghèo nhất Haiti sống trong các lều gỗ hay kim loại, không có nước dùng, không hệ thống nước thải, không điện.

Rất nhiều người dân trong khu vực chuồng gòn bị buộc phải rời Port-au-Prince vì điều kiện tại các vùng nông thôn còn khốn hơn. Tình trạng suy dinh dưỡng nghiêm trọng, Aids và các bệnh kinh niên khác đang lan tràn.

Haiti chiếm 1/3 khu núi phía tây của đảo Hispaniola. Khi những người châu Âu lần đầu đặt chân tại đây cách đây hơn 500 năm, họ ngạc nhiên là đất nước này lại có nhiều rừng đến vậy.

Giờ đây, chỉ còn 3% rừng nguyên sinh còn sót lại. Phần lớn các khu rừng đã bị chặt đốn lấy gỗ hoặc than củi, vốn là nhiên liệu phổ biến nhất của người dân này.

Thành phố Gonaives bị tàn phá nặng nề sau các cơn bão năm 2008

Chính việc chặt phá rừng đã làm gia tăng các hậu quả của mất loài t tr n bão đ vào n n c này năm 2008, làm g n m t ngàn ng i thi t m ng và m t tri u ng i b m t nhà c a sau khi b n c n bão p vào thành phố quan trọng là Gonaives trong vài tuần.

Năm 2004, m t c n bão nhi t đ i đã đ b vào phía tây b c n n c này. C ng l ch s Cap Haitien ph i gánh ch u h u qu , làm kho ng 3000 ng i thi t m ng.

Bão tố chính trị

Bên cạnh thiên tai, Haiti còn phải gánh ch u nhi u h u qu trong su t l ch s đ y bi n đ ng chính trị và các ch đ cai trị.

Khi ‘Baby Doc’ Duvalier bị tru t quy n năm 1986, có vẻ như n n c này cuối cùng cũng đ c h ng m t giai đ o n dân chủ.

Sau vài năm bất ổn, hi vọng mới đã hình thành và gắn với cuộc bầu cử năm 1990, khi cựu tu sĩ Công giáo Jean-Bertrand Aristide đắc cử.

Tuy nhiên, giai đoạn cầm quyền của ông ta chỉ kéo dài vài tháng, khi các tướng tá quân nổi lên lật đổ quyền.

Haiti lần đầu có kinh nghiệm dân chủ khi 'Baby Doc' bị lật đổ

Kinh nghiệm dân chủ tại Haiti bắt đầu từ những năm 1980, hàng ngàn người trở thành nạn nhân của chế độ mafi và hàng ngàn người khác phải bỏ chạy khỏi nước này trên các xuồng ghe nhỏ.

Lưu ý rằng nhân dân Haiti quá tin vào M. năm 1994 đã thuyết phục Tổng thống Bill Clinton rằng đã đến lúc phải dẹp bỏ các sĩ quan quân đội ở Haiti.

Một lần nữa, ông Jean-Bertrand Aristide đã được phục hồi quyền lực, và một kế hoạch nguyên chính trị mới có vẻ bắt đầu.

Đầu tiên có một quy định của ông Aristide và người kế nhiệm là Rene Preval, cùng với sự trợ giúp của Liên Hiệp Quốc cũng như các tổ chức viện trợ quốc tế khác, đời sống đã cải thiện đôi chút, mặc dù Haiti vẫn là quốc gia nghèo nhất tại Tây bán cầu, với thu nhập bình quân chỉ đạt hai dollar/ngày.

Khi ông Aristide tái đắc cử Tổng thống nhiệm kỳ hai vào năm 2001, tình hình chính trị lại thất bại, với nhiều biến động và bạo loạn gia tăng.

Tổng thống Aristide buộc phải thoái vị vào đầu năm 2004, sau vài tháng biến động chính trị leo thang tại nước này. Một lực lượng gìn giữ hòa bình của LHQ với 9000 lính được gửi tới Haiti để ổn định tình hình và giúp xây dựng ngành xá cũng như các cơ sở hạ tầng quan trọng khác.

Ông Clinton, khi đó là đầu sỏ của LHQ, đã đưa ra các nỗ lực nhằm thuyết phục các nhà tài trợ quốc tế thực hiện cam kết viện trợ.

Đáp ứng thị trường

Đầu tiên của Tổng thống Rene Preval, với đắc cử nhiệm kỳ hai vào năm 2006, tình trạng tại Haiti đã có những cải thiện quan trọng: công ăn việc làm được tạo ra, các khu ổ chuột bớt dần và bắt đầu có dấu hiệu gia tăng vốn đầu tư.

Thuyền nhân di tản Haiti tại Miami rời thuyền vào đất nước 90

Những gì đây, cũng như bao lần đã xảy ra trong quá khứ của Haiti, những hiểm nguy mà này là bị dìm tắt.

Liên Hiệp Quốc và cộng đồng quốc tế phải đưa ra những nỗ lực khẩn cấp để ngăn chặn hàng ngàn nạn nhân cũng như dìm tắt sau đấng đấng.

Nói chuyện sau những thảm họa năm 2008, Tổng thống Preval nói Haiti cần sự giúp đỡ lâu dài chứ không nên để “luôn bị bỏ rơi mất mình để đi phó với những thảm họa mới”.

Đi di tản với khu dinh Tổng thống tại Champ de Mars ở Port-au-Prince là một bước tiếp theo mà những người bị bỏ rơi trên hoang đảo, là các nô lệ bán, và là biểu tượng của cuộc đấu tranh giành độc lập của Haiti vào cuối thế kỷ 18.

Người dân Haiti gì đây cần có tinh thần tiếp tục nỗ lực vượt qua thảm họa mà này đây như t giáng xuống nước này.